

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОРМУВАННЯ І ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ В АГРАРНОМУ І АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

освітньо-наукова програма Економіка
спеціальність 051 Економіка
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

освітній ступінь Доктор філософії

Розробник: Людмила Березіна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Гарант ОП: Петро Макаренко, завідувач, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Полтава 2020 р.

Назва навчальної дисципліни	Формування і ефективне використання потенціалу підприємств в аграрному і агропромисловому виробництві вибіркова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Березіна Людмила Михайлівна, д.е.н., професор Контакти: ауд. 420, навчальний корпус № 4 e-mail:liudmyla.berezina@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Третій рівень
Спеціальність	051 Економіка
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з економіки

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Формування і ефективне використання потенціалу підприємств в аграрному і агропромисловому виробництві» дозволяє оволодіти теоретичними та практичними основами про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку і ефективного використання потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних та практичних знань, вмінь і навичок щодо використання основ прикладної економіки, засвоєння понятійного апарату, методики та інструментарію оцінювання ринкової вартості потенціалу підприємства, набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку і ефективного використання потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Основні завдання навчальної дисципліни:

оволодіння здобувачами вищої освіти новітніх засобів формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності та ефективності використання в аграрному і агропромисловому виробництві;

вироблення у здобувачів вищої освіти практичних умінь та навичок щодо оцінки ринкової вартості потенціалу підприємства;

сприяння дослідницькій діяльності, розвитку креативності у здобувачів вищої освіти-майбутніх фахівців щодо прийняття рішень з питань формування, оцінювання, ефективного використання потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Компетентності:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами;

- здатність застосовувати професійні знання у практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;

фахові:

- знання та опанування сучасних напрямів дослідження потенціалу підприємства через використання відповідних теорій, моделей, інструментів;
- знання предметної області дослідження та діяльності, здатність самостійно обирати найкращий із можливих варіантів управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

- володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Потенціал сучасних підприємств в аграрному і агропромисловому виробництві.

Тема 2. Формування потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Тема 4. Теоретичні основи та методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Тема 5. Особливості поелементної оцінки ринкової вартості потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.

Тема 6. Ефективність використання потенціалу підприємств в аграрному і агропромисловому виробництві.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4. Форма сем. контролю – залік.

Структура курсу

Години (лек/прак т/сам)	Тема	Результати навчання	Вид завдань	Оцінювання
2/4/13	Тема 1. Потенціал сучасних підприємств в аграрному і агропромисловому виробництві.	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд., тести Самостійна робота: написання тез доповіді	3/6/4/22*
2/4/13	Тема 2. Формування потенціалу підприємства в аграрному і агропромисловому виробництві.	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд., тести	3/6/4

		потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Самостійна робота: написання тез доповіді	
2/4/13	Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства в аграрному агропромисловому виробництві.	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд. тести Самостійна робота: написання тез доповіді	3/6/4
2/4/14	Тема 4. Теоретичні основи та методичні підходи до оцінювання потенціалу підприємства в аграрному агропромисловому виробництві.	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд. тести Самостійна робота: написання тез доповіді	3/6/4
4/4/14	Тема 5. Особливості поелементної оцінки ринкової вартості потенціалу підприємства в аграрному	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд. тести	3/6/4

	агропромислового виробництва.	підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Самостійна робота: написання тез доповіді	
4/4/13	Тема 6. Ефективність використання потенціалу підприємств в аграрному і агропромислового виробництва.	ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	Практичне заняття: усне опитування, виконання практ. завд. тести Самостійна робота: написання тез доповіді	3/6/4

* протягом вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти обов'язково виконує за будь якою темою на вибір тези доповіді.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
2. Дедлайни та перескладання: Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату ННІ.
3. Система оцінювання:
Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН Володіння навичками щодо формування та ефективного використання потенціалу підприємства, економічного обґрунтування напрямів його розвитку та забезпечення його успішного функціонування.	100	100	60

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Література та джерела інформації

Основні

1. Бачевський Б. Є., Заблудська І. В., Решетняк О. О. Потенціал і розвиток підприємства: Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 400 с. [Електронний ресурс]
 Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/potentsial_i_rozvitok_pidpriyemstva_-_bachevskiy_bye
2. Березін О. В., Дуда С. Т., Міценко Н. Г. Управління потенціалом підприємства: Навчальний посібник. – Львів: Магнолія 2006 – 308 с.
3. Добикіна О. К., Рижиков В. С., Касьянюк С. В., Кокотько М. Є., Костенко Т. Д., Герасимов А.А. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. - К.: Цент учбової літератури, 2007. – 208 с.
4. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства: формування та використання : підручник / Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха, В.В. Морєва та ін. – К. : В-во «Центр учбової літератури», 2013. – 248 с.
5. Кузнецова Т.В., Красовська Ю,В., Подлевська О.М. Управління потенціалом підприємства: Навчальний посібник. – Рівне : НУВГП, 2017. – 196 с.

6. Потенціал підприємства: формування та оцінка : Навч. посібник / О.С. Федонін, І.М. Репіна, О.І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.
7. Сабадирьова А.Л., Бабій О.М., Куклінова Т.В., Салавеліс Д.Є. Потенціал і розвиток підприємства: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. – 343 с.

Допоміжні

1. Березіна Л.М., Баган Н.В., Потяженко О.М. Перспективні напрями управління ефективністю діяльності підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. № 5(16). С. 120 – 126.
2. Березіна Л.М., Баган Н.В. Актуальні проблеми використання ресурсів аграрних підприємств. Вісник Черкаського університету. Серія економічні науки: наук. журнал. – Вип. 4. – Черкаси : БІЦ ЧНУ, 2018. – С. 12-22.
3. Інноваційний розвиток як елемент економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Н.Ю. Подольчак, Ю.О. Блинда // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 4 (20). – С. 6-11. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n4.html>.
4. Кравчук Л.Р. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства в ринкових умовах господарювання [електронний ресурс] / Л.Р. Кравчук, І.В. Пшебишевська. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/76983.doc.htm
5. Левченко Ю. Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства / Ю.Г. Левченко // Наукові праці НУХТ. – 2012. – № 43. – С. 57-61.
6. Циганок О.О. Потенціал підприємства та резерви підвищення конкурентоспроможності [електронний ресурс] / О.О. Циганок // Наукововиробничий журнал : Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – Запоріжжя : ДВНЗ КІПУ, 2009, – № 4. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_ep/2009_4/files/EC409_43.pdf.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
2. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
3. <http://www.minagro.kiev.ua>. – веб-сторінка Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.
4. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
6. <http://www.bookz.com.ua>
7. http://library.tneu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=245
8. <https://books.google.com.ua>
9. <http://www.management.com.ua> - інтернет-портал для управлінців.
10. <http://www.training.com.ua/> - провідний тренінговий портал України.